

Barbara Otwinowska

"Historia w Landzie" nie jest utworem Reja", Maria Karplukówna, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/41, 174

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ GRZEDZIELSKA Maria: Z problemów Rejowskiego epigramatu. W: Mikołaj Rej. W czterechsetlecie śmierci. Praca zbiorowa pod red. T.Bieńkowskiego, J.Pelca i K.Fisarkowej. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971. IBL PAN. Studia Staropolskie. T. XXX, s. 89-108.

Autorka śledzi możliwości rozwojowe epigramatu w literaturze staropolskiej i starofrancuskiej i na tym tle ukazuje działalność gatunkowo-twórczą Reja oraz typy rozwiniętych przez niego form epigramatycznych. Bada typy wersyfikacyjne pojawiające się u pisarza, przede wszystkim dystych oraz oktostych, funkcjonujący też jako zaproponowany przez Reja model gatunkowy. Rej wykształcił ponadto kilka odmian niewielkich utworów: oktostych retoryczno-epigramatyczny, epigramatyczny, narracyjno-epigramatyczny i w dystychu aforyzm-apoftegmat. Nie wyzyskał jednak wszelkich możliwości, jakie te formy gatunkowe niosły; stosunkowo słabo operował paralelizmem, ale stworzył model fraszki i wraz z nią załączek niepieśniowej liryki.

BP/41

B.O.

/II/ KARPLUKÓWNA Maria: "Historia w Landzie" nie jest utworem Reja. W: Mikołaj Rej. W czterechsetlecie śmierci. Praca zbiorowa pod red. T.Bieńkowskiego, J.Pelca i K.Fisarkowej. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971. IBL PAN. Studia Staropolskie. T. XXX, s. 211-220.

Autorka na podstawie zestawień wybranych form językowych z: 1/ indeksami wyrazów do pism Reja, 2/ danymi o przeciętnej frekwencji tych form w materiałach pracowni "Słownika polszczyzny XVI w.", neguje tezę o autorstwie Reja. Rozpatrywane formy dzieli na pierwszo-, drugo- i trzeciorzędne, przedstawiając materiały dla dwu pierwszych kategorii. Należą do nich cechy słownikowe, składniowe, niektóre słotwórcze, a także /w kategorii 2/ rzadsze formy fleksyjne i wyjątkowe syntaktyczne. W "Historii" pojawiają się wyrazy, formy słotwórcze lub spójniki o różnej niż u Reja frekwencji albo wręcz nie spotykane w pismach Reja. Studium dokumentuje tezę, że analiza językowa może służyć w sporach o autorstwie dzieł anonimowych, przynajmniej w sensie negacji.

P/41

B.O.